

Aan de hand van praktijkvoorbeelden schrijven twee dierenartsen maandelijks over ziekten in de melkveehouderij. Dierenarts Toon Meesters (links), van dierenartsenpraktijk Visdonk uit Roosendaal, en Jef Laureyns (rechts), verbonden aan de Universiteit Gent, wisselen elkaar af bij een beschrijving van ziektebeeld tot behandeling.

Verhoogd celgetal

Droog milieu onontbeerlijk bij bestrijding *Streptococcus uberis*

Een goed gerund melkveebedrijf uit onze praktijk kreeg eerder al regelmatig problemen met het celgetal. Hoewel de melkkwaliteit de grens van 400.000 cellen per ml melk nooit overschreed, besloot de melkveehouder des tijds in te grijpen. Na het nemen van melkmonsters bleek volgens de analyse met name *Streptococcus uberis*, een omgevingsgebonden kiem, frequent aanwezig in de melk van probleemkoeien.

Op aanraden van onze praktijk zette de veehouder sindsdien de koeien één uur vast na elke melkbeurt, zodat de slotgaten van de spenen gesloten waren voor de koeien weer gingen liggen. In combinatie met andere preventieve maatregelen, zoals het twee keer daags reinigen van de ligboxen en het mest schrapen van de roostervloer, kreeg hij het probleem snel onder controle.

Toen het bedrijf na enige tijd opnieuw te

kampen kreeg met dezelfde kiem, raadde onze praktijk de veehouder aan om ook de verluchting in de stal te controleren. Een vochtig milieu bevordert immers de groei en verspreiding van de kiem. Als gevolg daarvan haalde de veehouder de helft van de zijmuren weg. Daarvoor kwam windbreekgaas in de plaats, met opnieuw een daling van het celgetal tot gevolg.

Enige tijd geleden kreeg het bedrijf opnieuw te kampen met *Streptococcus uberis*. De veehouder gaf aan dat sinds kort een tiental koeien na het melken in een strobox bij de droogstaande koeien verbleven door overbezetting in de ligboxenstal. Het advies dit keer was om ruimer in te strooien, de koeien toch vast te zetten na het melken en bij voorkeur de melkgevende van de droge koeien te scheiden.

*Jef Laureyns,
dierenarts te Merelbeke*

De encyclopedie *Streptococcus uberis*

Streptococcus uberis behoort samen met *E. coli* tot de gangbare omgevingsgebonden bacteriën die aan de basis liggen voor mastitisbesmettingen bij melkvee. Daartegenover staan de koe- of uiergebonden bacteriën, waartoe onder meer *Staphylococcus aureus* en *Streptococcus agalactiae* behoren. *Streptococcus dysgalactiae* is een tussenvorm.

Omdat het een omgevingsgebonden bacterie is, bestaat preventie van

koe- of uiergebonden bacteriën vooral uit maatregelen tijdens het melkproces. Dippen of sprayen en een adequate droogzetprocedure zijn belangrijke voorbeelden. Problemen met omgevingsgebonden bacteriën zoals *Streptococcus uberis* worden ingeperkt door aanpassing van de omgeving of het milieu waar de koe zich in bevindt. Met name een droge en schone omgeving door bijvoorbeeld regelmatig reinigen van de ligboxen en het schoonvegen van de roosters gaat besmetting met deze kiem tegen.

Een goed afgestelde melkmachine is eveneens belangrijk. Een te hoog vacuum kan leiden tot beschadiging van de speentoppen. Blind melken is eveneens funest voor de speenconditie. Bij uitgera-

felde speentoppen is de kans op het binnendringen van bacteriën immers groter door beschadiging van het slotgat. Om een goede sluiting van de sluitspier van het speenkanaal te bevorderen is het bovendien raadzaam de koeien na het melken één uur vast te zetten.

Reageren is noodzakelijk wanneer het tankcelgetal de grens van 200.000 cellen per ml melk overschrijdt. Bij bedrijfsproblemen kan het celgetal immers gemakkelijk verdubbelen, waardoor de kwaliteitsnormen van 400.000 cellen per ml melk snel overschreden kunnen worden. Een goede communicatie met de bedrijfsdierenarts helpt het probleem in kaart te brengen, waardoor snel en gemakkelijk een diagnose volgt.

